

БЕКІТЕМІН:
ШҚО ББ ДпҚББД ШҚ ҒӘ
«Дарын» орталығы
директорының м.а.
К. Уразаева
«___» _____ 2026 ж.

Шығыс Қазақстан облысының Ұлттық Мектеп лигасын
өткізу туралы
ЕРЕЖЕ

ҰЛТТЫҚ МЕКТЕП ЛИГАСЫ

Өскемен қ.
2026 ж.

I. Жалпы ережелер

1. Шығыс Қазақстан облысының Ұлттық Мектеп лигасын (бұдан әрі – Мектеп лигасы) өткізу туралы ереже 2026-2027 оқу жылында мектеп лигасы жарыстарының түрлері бойынша Республикалық регламентке сәйкес әзірленді.

2. Осы Ереже Мектеп лигасының мәртебесін, мақсаттары мен міндеттерін, оны өткізу және қаржыландыру тәртібін анықтайды.

3. Мектеп лигасының мақсаты - оқушыларды дене шынықтыру және спортпен жүйелі түрде айналысуға тарту.

Мектеп лигасының міндеттері:

- білім алушылар арасында бұқаралық спорт түрлерін танымал ету және спортта дарынды балаларды анықтау;

- мектеп оқушылары арасында (*баскетбол, футбол, волейбол, тоғызқұмалақ, асық ату, бес асық, жеңіл атлетика, шахмат, үстел теннисі, гандбол*) спорт түрлері бойынша тұрақты спорттық жарыстар ұйымдастыру және өткізу;

- салауатты өмір салтын қалыптастыру;

- мамандандырылған спорт мектептерін толықтыру үшін талантты және жас спортшыларды анықтау.

II. Мектеп лигасын өткізуге басшылық

4. Мектеп лигасын ұйымдастыру және тікелей өткізу туралы жалпы басшылықты Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасы жүзеге асырады. Жарысты тікелей өткізу ШҚО білім басқармасының «Дарындылық пен қосымша білім беруді дамытудың Шығыс Қазақстан ғылыми-әдістемелік «Дарын» орталығы КМҚК бекіткен төрешілер алқасына жүктеледі (бұдан әрі – ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығы).

5. Мектеп лигасының мектепшілік және аудандық/қалалық іріктеу кезеңдерін өткізуге жауапкершілік аудандық және қалалық әкімдіктерге (білім бөлімдеріне, спорт бөлімдеріне, білім беру ұйымдары басшыларына) жүктеледі.

6. ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығы жарыстарды өткізу үшін базаларды (спорт залдарын, стадиондарды, спорт алаңдарын, медициналық-дене шынықтыру диспансері қызметкерлерінің арасынан жарыс өткізілетін орындарда медицина қызметкерлерінің кезекшілігін ұйымдастыру және т.б.) жүзеге асырады.

7. Әрбір кезеңді өткізу үшін Ұйымдастыру комитеті құрылады.

Мектеп лигасының Ұйымдастыру комитеті:

- жарыстарға қатысуға алдын ала өтінімдер қабылдайды;

- кестеге сәйкес жарыстардың өткізілетін күндерін анықтайды;

- жарыс өтетін күнді кестеде көрсетілген мерзімнен бір ай бұрын өзгертуге құқығы бар;

- командалар мен қатысушыларды жарыстарға жіберу рәсімдерін жүзеге асыру бойынша комиссия құрады;

- Мектеп лигасының бас төрешілер алқасының, спорт түрлері бойынша төрешілер алқасының құрамын бекітеді;

- жарысқа қатысушылардың құқықтарын сақтауды қамтамасыз етеді;

- Мектеп лигасы жарыстарының кезеңдерін өткізу туралы есеп жасайды.

Мандаттық комиссияны өткізуге және спорт түрлері бойынша жарыстарды ұйымдастыруға ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығы жауапты.

III. Мектеп лигасын өткізу орны мен мерзімі

8. Мектеп лигасы төрт кезеңде өткізіледі:

1-кезең: мектепшілік іріктеу – сыныптар арасындағы жарыстар.

Мақсаты - мектеп құрама командасын құру, мектеп деңгейінде жеңімпаздарды анықтау (мектеп біріншілігі).

2025 жылы қазан-желтоқсан айында өткізіледі (мектепшілік жарыстарды өткізу туралы кесте және оның жеңімпаздары спорт бұрыштарында, стендтерде орналастырылады).

Білім беру ұйымының басшысы іріктеу кезеңінде сынып-командалар арасында спорттық жарыстарды ұйымдастыруға және өткізуге жетекшілік етеді.

Облыстық дарынды балаларға арналған мектептердің командалары мектепшілік кезеңнен кейін жарыстың облыстық кезеңіне қатысуға бірден жіберіледі.

2-кезең: аудандық/қалалық – аудан/қала мектептерінің арасындағы жарыстар.

2025 жылы қазан-желтоқсан аралығында өткізіледі.

Мақсаты – аудан және қала деңгейінде жеңімпаздарды анықтау (қалалық және аудандық біріншілік).

Жарыстарға қатысуға өтінім берген командалар айналма жүйе бойынша ойнайды. 1 орын алған командалар жарыстың 3-ші кезеңіне жіберіледі.

1-ші және 2-ші кезеңдердің қорытынды есебі (фото, ойын хаттамалары, командалардың өтінімдері, турнирлік жағдай және басқа да тиісті құжаттар) ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығына ұсынылады.

Аудандық және қалалық білім бөлімдерінің басшылары аудандық және қалалық кезеңде мектептер арасындағы спорттық жарыстарды ұйымдастыруға және өткізуге жетекшілік етеді.

Облыстық дарынды балаларға арналған мектептердің командалары аудандық/қалалық іріктеу кезеңінің жарыстарына қатыспайды.

3 кезең: облыстық – аудандық/қалалық кезеңнің жеңімпаздары, сондай-ақ, облыстық дарынды балаларға арналған мектептердің командалары арасында жарыстар өткізіледі.

Мақсаты – облыстық деңгейде жеңімпаздарды анықтау (облыс біріншілігі).

Білім басқармасы облыстық кезеңде аудандық және қалалық командалар арасында спорттық жарыстарды ұйымдастыру мен өткізуді үйлестіреді (облыстық кезеңге қатысушылар ҰҒПДТО сайтында тіркеледі).

4 кезең республикалық – ақтық кезең – үшінші кезең өткізген хаттама бойынша үшінші кезеңнің жеңімпаздары арасында өткізіледі.

9. Мектеп лигасының спорт түрлері:

- «Шұбар доп» волейбол - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар);
- «Шұбар доп» волейбол - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (қыздар);
- «Алтын доп» баскетбол - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар);
- «Алтын доп» баскетбол - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (қыздар);
- «Былғары доп» футбол - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар);
- «Былғары доп» футбол - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (қыздар);

- Тоғызқұмалақ 5-6,7-8,9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар, қыздар);
- Асық ату и бес асық - 5-6,7-8,9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар, қыздар);
- Үстел теннисі - 5-6, 7-8 кл, 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар, қыздар);
- Жеңіл атлетика - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар, қыздар);
- «Ақбозат» - шахмат - 5-6, 7-8, 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар, қыздар);
- «Теңбіл доп» футзал - 9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар);
- «Теңбіл доп» футзал - 9-11 сынып оқушылары арасында (қыздар);
- «Ұшқыр доп» гандбол - 5-6,7-8,9-11 сынып оқушылары арасында (ұлдар, қыздар).

Лига бағдарламасында көрсетілген спорт түрлері бойынша жарыстар спорт түрлері бойынша федерациялардың қолданыстағы ережелеріне, сондай-ақ осы Ережеге сәйкес өткізіледі.

Ескертпе * - әрбір қатысушы өзі оқитын сыныптан/мектептен қатысады (қатысушының өз жасы үшін емес екендігі, басқа мектепте оқитыны туралы фактілер анықталған кезде қатысушы дисквалификацияланады және мектеп лигасының қорытындылары бойынша жалпы есепте командаға автоматты түрде соңғы орын беріледі).

Жарысқа қатысушылар ағымдағы оқу жылының 1 қазанға дейін Bilimclass және Ұлттық білім беру деректер қоры жүйесінде (бұдан әрі - ҰББДҚЖ) тіркелуі тиіс.

Ағымдағы оқу жылының 15 қыркүйектен бастап тіркелген қатысушылар жарыстарға жіберілмейді, мұндай фактілер анықталған жағдайда қатысушы мен команда дисквалификацияланады және осы түрі бойынша командаға автоматты түрде соңғы орын беріледі немесе 20+3 ұпайы беріледі.

Лиганың әр кезеңінде спортшылар, жаттықтырушылар, жаттықтырушы-оқушылар және спорт төрешілері дене шынықтыру және спорт туралы Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі №228-v, 35-2 тармағына сәйкес спорттық әдептілікті сақтау қажет.

2014 жылғы 3 шілдедегі № 228-V Дене шынықтыру және спорт туралы Қазақстан Республикасының Заңы 38-бап. Спорттық және спорттық-бұқаралық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу қағидалары 13,14,15 тараулары.

Педагог мәртебесі туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ.

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 385-бабы «Жалған құжаттарды, мөртабандарды, мөрлерді, бланкілерді, мемлекеттік пошта төлемі белгілерін, мемлекеттік наградаларды қолдан жасау, дайындау немесе өткізу».

Мұндай фактілер анықталған жағдайда хаттама толтырылып қатысушы мен команда 1 жылға дисквалификацияланады және осы спорт түрі бойынша командаға автоматты түрде 20+3 ұпай беріледі.

IV. Мектеп лигасының қатысушылары мен шарттары

10. Жарысқа мемлекеттік білім беру ұйымдарының білім алушылары қатыса алады. Балалар-жасөспірімдердің спорттық мектептерінің білім алушылары Мектеп

лигасына өздерінің оқып жүрген жалпы білім беретін мектептерінің атынан қатысуға құқылы, осы Ереженің талаптарын орындаумен.

Облыстық дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектептер (ШҚО ББ облыстық мамандандырылған ІТ-мектеп-лицейі, ШҚО ББ облыстық дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп-лицей-интернаты, ШҚО ББ Өскемен қаласындағы дарынды балаларға арналған «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» Шығыс Қазақстан облыстық арнайы лицейі, ШҚО ББ Жамбыл атындағы облыстық мамандандырылған мектеп-гимназия-интернаты, ШҚО ББ облыстық математика, физика, информатика саласындағы дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп-лицейі) жарыстарда Шығыс Қазақстан облысының ББ қалалары мен аудандары мектептерінің командаларынан бөлек өнер көрсетеді.

11. Мектеп лигасына қатысуға балалар-жасөспірімдер спорт мектебі, олимпиадалық резервтегі мамандандырылған балалар-жасөспірімдер спорт мектебі, мамандандырылған сыныптар, спорт интернаттары мен академиялардың командалары жіберілмейді.

12. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №549 бұйрығының 26-тармағы негізінде мектеп лигасына қатысатын ойыншылар осы жарысқа қатысу және дайындық кезінде жазатайым оқиғадан сақтандырылуы тиіс.

Міндетті сақтандыруға жауапты - білім беру бөлімдерінің басшылары, дене шынықтыру мұғалімдері. Жолда және жарыс кезінде спортшылардың қауіпсіздігі мен денсаулығына команда өкілдері мен дене шынықтыру мұғалімдері, жаттықтырушылар жауапты болады.

13. 1 спортшы жас ерекшелігіне сай бірнеше спорт түріне қатысуға құқылы.

14. Жарысқа қатысатын жалпы білім беретін мектеп командасының өзіндік логотипі және бірыңғай спорттық нысаны болуы тиіс.

15. Спорттық жарыстар кезінде дене тәрбиесі педагогы, команда өкілі және өзге де адамдар жарыс кезінде алаңға шығарылмайды.

16. Лига жарыстарының кезеңдерін ұйымдастыруға және өткізуге жауаптылар мыналарды қамтамасыз етуі тиіс:

- жарыстарды өткізу тәртібі мен қауіпсіздігі;
- қызмет көрсетуші персоналдың болуы (медицина қызметкерлері, төрешілер, техникалық қызметкер);
- жарыстарды өткізу кестесі;
- спорттық құрал-жабдықтармен қамтамасыз ету керек.

17. Әрбір кезеңнің қорытындысы бойынша ұйымдастыру комитеті жоғары тұрған құрылымдық бөлімшелерге жарыстарды өткізу туралы есеп (фотосуреттер, бейнематериалдар, ойын хаттамасы және жарыс кестесі) жібереді.

18. Спорт түрлері бойынша жарыстарды өткізу шарттары 4-қосымшада.

V. Қатысуға өтінімдер

19. Спорт түрлері бойынша мектеп лигасының 1-ші, 2-ші және 3-ші кезеңдеріне қатысуға алдын ала өтінімдер жарыс басталғанға дейін 10 күннен кешіктірілмей беріледі.

Әр кезеңге және спорт түріне өтінім жеке беріледі.

20. Мектеп лигасының (облыстық) 3-ші кезеңіне қатысуға өтінім құжаттары ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығына мына мекенжай бойынша беріледі: Өскемен қаласы, Абай даңғылы, 21, 1-қабат, 106 каб, e-mail: **vk_ocfk@mail.ru**.

21. Мандаттық комиссияға келесі құжаттар беріледі (*Көрсетілген құжаттардың біреуі болмаған жағдайда қатысушы жарысқа жіберілмейді*):

1) аудандық/қалалық білім бөлімдері басшыларының, облыстық мамандандырылған мектептер директорларының қолы қойылған дәрігер куәландырған стандартты үлгідегі **өтінім** (*қосымша №1*) (2 көшірме болуы керек);

2) қатысушының **жеке куәлігі** (туу туралы куәлік);

3) оқушының осы оқу орнында оқитынын растайтын фотосуреті бар қатысушының **жеке карточкасы** (*қосымша №2*);

4) аудандық/қалалық білім бөлімдерінің команда мен команда өкілінің жолдамасы бойынша, қауіпсіздік техникасын сақтау, қатысушылардың өмірі мен денсаулығын сақтау жөніндегі **хаты (бұйрығы)**;

5) **сақтандыру полисі**.

Анықтама телефоны бойынша: 8(72332)702-674.

VI. Тәртіптік жазалар және наразылық беру

22. Спортшылар және команда жарыстан келесідей жағдайларда шеттетіледі: Жарыстың бедел-бейнесіне нұқсан келтіру, төрешілермен, ұйымдастырушылармен жанжалдасу, ұйымдастыру алқасы мүшелеріне, төрешілерге және көпшілікке қатысты әдепсіз және өрескел мінез құлық көрсету. Спортшылар немесе команда жетекшілері қарсылас команда ойыншыларына және жарысқа қатысушы басқа да ойыншыларға дөрекілік көрсетуге, тіл тигізу, адамның ар намысы мен қадір қасиетіне нұқсан келтіру, төбелесу және алкогольді ішімдік ішу, төреші шығарған шешіміне өрескел қарсылық білдіруге тыйым салынады, төмендегі бұзушылық орын алған жағдайда:

1) Жасалған іс-әрекетке қатысқан ойыншыны немесе ойыншыларды жарыстан шеттету;

2) Жасалған іс-әрекетке қатысты команда жетекшілерін, жаттықтырушыларын жарыстан шеттету;

3) Командалық жарыстан шеттету;

4) Команданы немесе команда ойыншысын белгілі мерзімге дейін жарыстан шеттету;

5) Жетекшінің немесе ойыншылардың әдепсіз іс-әрекеттері туралы командалардың білім беру ұйымдарына жазбаша хабарлама беру;

6) Құқық бұзған спортшыны немесе команданы 1 жылға шеттету және командаға 20+3 ұпайын беру.

Ойын аяқталғаннан кейін командалардан наразылық тек дәлелді түрде 1 сағат ішінде жазбаша түрде тек команда жетекшісі беруге құқылы және наразылық келесі ойынға дейін қарастырылып жазбаша түрде шешімі қабылданады, ол Лига ұйымдастырушыларымен және спорт түрі бойынша бас төрешімен қарастырылады. Ешқандайда дәлелсіз келтірілген наразылықтар қабылданбайды және қарастырылмайды.

Ойындарға төрешіні жарыстың бас төрешісі бекітеді және ол ұйымдастыру алқасымен келісіледі. Командалардың төрешіні ауыстыру жөніндегі арыздары қанағаттандырылмайды. Төрешіні ауыстыру және тағайындау құқығына жарысты ұйымдастырушылар алқасы ғана құқылы. Төрешінің шешімдеріне байланысты арыздар қарастырылмайды.

Әр команда жарыс барысында төрешілермен бекітілген кесте бойынша ойын басталардан 15 минут бұрын келіп тұруы тиіс, кестедегі көрсетілген уақыттан кешіккен команда жарысқа жіберілмейді (15 минуттан аспауы тиіс). Жарыс кезінде команда кестеге сәйкес жарысқа толық қатыспаған жағдайда оларға ұпай берілмейді. Команда ойыншылары тәртіп бұзып, ойынды болдырмауға әкеліп соқтырса, тәртіп бұзған командаға ойын ережесіне сәйкес жеңіліс, керісінше қарсылас командаға жеңіс беріледі.

Ескерту!!!

- Ұйымдастыру комитеті мандаттық комиссия аяқталғаннан кейін спортшыны, команданы немесе команда өкілін сұрақтар туындаған жағдайда толықтай тексеруге құқылы (барлық сұралған құжаттарды көрсету міндеттеледі);

- Мандаттық комиссияға дейін, аяқталғаннан да кейін спортшылар, жаттықтырушылар, өкілдер т.б. қарсылас командадағы баланың құжаттарын ұйымдастырушы комитетінің рұқсатынсыз тексеруге тыйым салынады.

VII. Марапаттау

23. Үшінші облыстық кезеңде I, II және III орын алған командалар естелік кубоктармен және дипломдармен, тиісті дәрежедегі медальдармен марапатталады.

VIII. Қаржыландыру

24. Мектеп лигасының бірінші (мектепшілік) және екінші (аудандық/қалалық) кезеңдерінің шығыстарын аудандық, қалалық ұйымдастыру комитеттері өтейді.

25. Мектеп лигасының облыстық кезеңін қаржыландыруды бекітілген сметаға сәйкес, ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығы жүзеге асырады.

26. Командаларды іссапарға жіберуге (тұру, тамақтану, екі жаққа жол жүру, жолдағы тәуліктік), ойын формасын және доптарды сатып алуға байланысты шығыстарды іссапарға жіберуші ұйым (білім бөлімдері, аудан және қалалардың спорт бөлімдері) төлейді.

**2026-2027 оқу жылында
Шығыс Қазақстан облысының Ұлттық Мектеп лигасының 3 облыстық кезеңіне қатысуға
ӨТІНІМ**

_____ (қала/аудан)

Спорт түрі _____

№	Спортшының аты-жөні	Туған жылы	ЖСН	Куәлік №	Сыныбы	Әлеуметтік тобы (көп балалы, аз қамтылған отбасы)	БЖСМ, ОРМБЖМ-ға қатысу	Дәрігер рұқсаты

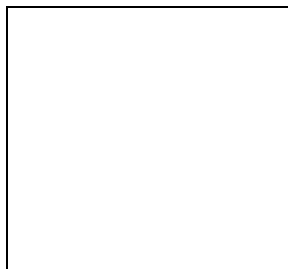
М. О.

Жіберілген спортшылар _____

Дәрігер _____ (қолы)

Білім бөлімінің басшысы _____ (қолы)

«_____» _____ 2026 ж.

**2026-2027 оқу жылында Шығыс Қазақстан облысының
Ұлттық Мектеп лигасына қатысушының
ЖЕКЕ КАРТОЧКАСЫ**

Спорт түрі _____

М.О. (мөр міндетті түрде)

(мөр фотосуреттің төменгі оң жақ бұрышына қойылады)

Аты-жөні: _____

Туған жылы: _____

Спорттық разряды _____

Оқу орны: _____

Сыныбы: _____

Білім беру ұйымының басшысы _____

(Аты-жөні, қолы, мөрі)

Аудандық, қалалық кезеңдерінің өткізілу кестесінің үлгісі

Аудан, қала атауы _____

Сыныбы _____

№	Спорт түрі	Ұлдар саны	Қыздар саны	Өткізілу уақыты

**Шығыс Қазақстан облысының
Ұлттық Мектеп лигасы жарыстарының
өткізілу шарттары
2026-2027 оқу жылы**

Жарыстар Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі бекіткен Ұлттық мектеп лигасы туралы ереженің негізінде өзгерістер мен толықтырулар енгізілген халықаралық спорт ережелеріне сәйкес өткізіледі.

Баскетбол «Алтын доп»

№	Сыныбы	Қатысушы саны		Жаттықтырушы	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сыныптар (ұ., қ.)	12	12	1	1	26
2.	7-8 сыныптар (ұ., қ.)	12	12	1	1	26
3.	9-11 сыныптар (ұ., қ.)	12	12	1	1	26

Ойын ресми түрде допты секірушілердің бірі заңды түрде соққан кезде орталық шеңберде секіру добымен басталады. 5-6, 7-8, 9-11 сыныптарға ойын төрт ширектен тұрады, әрқайсысы 10 минуттан екі минуттық үзіліспен. Ойынның екінші және үшінші ширектері арасындағы үзілістің ұзақтығы – 10 минут. Ұзақ үзілістен кейін командалар себеттерімен алмасуы керек.

Доптың салмағы: 5-6 сынып – ұлдарға 5, қыздарға 5; 7-8 сынып – ұлдарға 6, қыздарға 5; 9-11 сынып – ұлдарға 7, қыздарға 6.

Жарыс жүйесі командалар санына байланысты. Егер 6 командаға дейін болса, қатысушылар шеңберлік жүйеде ойнайды, 7-ден 8 дейін командалар екі топшаға, 9-дан 11-ке дейін үш топшаға, 12-тен 20-ға дейін командалар жеребе тастау бойынша төрт топшаға бөлінеді. Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары жартылай финалға жолданады.

Төрешілік ФИБА баскетболының ресми ережелерінің регламентіне сәйкес жүзеге асырылады.

Команданың қосалқы ойыншыларының орындықтарында тек ойынға жіберілген топ мүшелері ғана болуға құқылы.

Ойынға шықпаған командаға 0:20 жеңілісі қойылады. 2 ойынға қатыспайтын командалар шеттетіледі.

Мандаттық отырыс кезінде өтінімде спортшы саны 8 адамнан кем болмау керек және алаңға шыққан кезде команда құрамы 8 адамнан кем болса жарысқа жіберілмейді.

Волейбол «Шұбар доп»

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	12	12	1	1	26
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	12	12	1	1	26
3.	9-11 сынып (ұ., қ.)	12	12	1	1	26

Тордың биіктігі: 5-6 сынып – ұлдарға 2.20, қыздарға 2.10; 7-8 сынып – ұлдарға 2.35, қыздарға 2.15; 9-11 сынып – ұлдарға 2.43, қыздарға 2.24.

Барлық ойындар Халықаралық волейболдың жаңа ережесіне сәйкес өткізіледі. Әр ұтқан партияға ұпай беріледі. Жеңіс үшін ұпай саны 2:0 – 3 ұпай, 2:1 – 2 ұпай, 1:2 – 1 ұпай, 0:2 – 0 ұпай.

Топтық/жартылай финалдық ойындар 3 партиядан тұрады 2 партиядан 25 ұпайға дейін, 1:1, 3 партия 15 ұпайға дейін; Тек финалдық ойындар 5 партиядан тұрады 4 партиядан 25 ұпайға дейін, 2:2, 5 партия 15 ұпайға дейін.

Жарыс жүйесі командалар санына байланысты. Егер 6 командаға дейін болса, қатысушылар шеңберлік жүйеде ойнайды, 7-ден 8 дейін командалар екі топшаға, 9-дан 11-ке дейін үш топшаға, 12-тен 20-ға дейін командалар жеребе тастау бойынша төрт топшаға бөлінеді. Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары ширек финал, жартылай финалға жолданады.

Команданың қосалқы ойыншыларының орындықтарында тек ойынға жіберілген топ мүшелері ғана болуға құқылы. Әр командада кем дегенде екі форма жиынтығы болуы керек – ережелер талаптарына сәйкес жасалған түрлі түстер. **Ойыншының нөмірі кеудеде болуы керек.**

Мандаттық отырыс кезінді өтінімде спортшы саны 8 адамнан кем болмау керек және алаңға шыққан кезде команда құрамы 8 адамнан кем болса жарысқа жіберілмейді.

Гандбол «Ұшқыр доп»

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	12+12	12	1	1	26
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	12+12	12	1	1	26
3.	9-11 сынып (ұ., қ.)	12+12	12	1	1	26

Ойын 9-11 сыныптар үшін 30 минуттан 2 тайм, 5-6, 7-8 сыныптар үшін 25 минут, 10 минуттық үзіліс және 1 минуттан 2 тайм.

Төрешілік МФГ-ның 2018 жылғы 01 шілдедегі ресми қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

Доптың салмағы: 5-6 сынып – ұлдарға 1, қыздарға 1; 7-8 сынып – ұлдарға 2, қыздарға 2; 9-11 сынып – ұлдарға 2, қыздарға 2.

Жарыс жүйесі командалар санына байланысты. Егер 6 командаға дейін болса, қатысушылар шеңберлік жүйеде ойнайды, 7-ден 8 дейін командалар екі топшаға, 9-дан 11-ке дейін үш топшаға, 12-тен 20-ға дейін командалар жеребе тастау бойынша

төрт топшаға бөлінеді. Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары ширек финал және жартылай финалға жолдама алады.

Уақытты тоқтату міндетті болып табылады:

- a) 2 минуттық алып тастау немесе дисквалификациялау;
- b) командалық Тайм-аутты ұсыну (1 минут);
- c) секундометристің немесе матчтың техникалық делегатының (бас төрешінің)

ысқырығы;

d) судьялар 2018 жылғы 01 шілдедегі ГХФ-ның ресми ережелеріне сәйкес туындаған жағдайды талқылау кезінде.

Әр команда ойынның негізгі уақытының әр таймында бір-бірден 1 минуттық командалық уақытты алуға құқылы (қосымша уақытты қоспағанда).

Мандаттық отырыс кезінді өтінімде спортшы саны 8 адамнан кем болмау керек және алаңға шыққан кезде команда құрамы 8 адамнан кем болса жарысқа жіберілмейді.

Футбол «Былғары доп»

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	15	15	2	2	34
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	15	15	2	2	34
3..	9-11 сынып (ұ., қ.)	18	18	2	2	40

Барлық ойындар FIFA халықаралық футбол ережелеріне сәйкес өткізіледі.

Жарыс жүйесі командалар санына байланысты. Егер 6 командаға дейін болса, қатысушылар шеңберлік жүйеде ойнайды, 7-ден 8 дейін командалар екі топшаға, 9-дан 11-ке дейін үш топшаға, 12-тен 20-ға дейін командалар жеребе тастау бойынша төрт топшаға бөлінеді. Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары жартылай финалға жолданады.

5–6 сыныптар арасында лига өткізу кезінде командалар өкілдері матч басталғанға дейін 30 минут бұрын матч хаттамасына 6 негізгі ойыншыдан (5 алаң ойыншысы + 1 қақпашы) және 9 қосалқы ойыншыдан аспайтын құрамды енгізуге міндетті. Ойыншыларды ауыстыру саны шектелмейді. Кері ауыстыруға рұқсат етіледі. Ауыстыру кезінде ойын тоқтатылмайды. Алаңның өлшемі: 20–25 × 40–45 м, қақпаның өлшемі: 3 × 2 м. №4 доп қолданылады. Офсайд ережесі тіркелмейді. Алаң ойыншысы допты қақпашыға берген кезде, қақпашының допты қолмен ұстауына рұқсат етілмейді. Допты қақпадан ойынға қосу кезінде доп тек жерден аяқпен ойнатылады. Аут қолмен орындалады. Матч 15 минуттан 2 таймнан тұрады, таймдар арасындағы үзіліс – 10 минут.

7–8 сыныптар арасында лига өткізу кезінде командалар өкілдері матч басталғанға дейін 30 минут бұрын матч хаттамасына 8 негізгі ойыншыдан (7 алаң ойыншысы + 1 қақпашы) және 7 қосалқы ойыншыдан аспайтын құрамды енгізуге міндетті. Ойыншыларды ауыстыру саны шектелмейді. Кері ауыстыруға рұқсат етіледі. Ауыстыру кезінде ойын тоқтатылмайды. Офсайд ережесі тіркелмейді. Алаң ойыншысы допты қақпашыға берген кезде, қақпашының допты қолмен ұстауына рұқсат етілмейді. Допты қақпадан ойынға қосу кезінде доп тек жерден аяқпен

ойнатылады. Матчтар өлшемі 35–50 × 55–75 м футбол алаңдарында өткізіледі. Қақпаның өлшемі: 5 × 2 м. Аут қолмен орындалады. №5 доп қолданылады. Матч 25 минуттан 2 таймнан тұрады, таймдар арасындағы үзіліс – 10 минут.

9–11 сыныптар арасында лига өткізу кезінде командалар өкілдері матч басталғанға дейін 30 минут бұрын матч хаттамасына 11 негізгі және 7 қосалқы ойыншыдан аспайтын құрамды енгізуге міндетті. Әр матчта матч басталғанға дейін хаттамаға енгізілген қосалқы ойыншылар қатарынан 7 (жеті) футболшыны ауыстыруға рұқсат етіледі. Кері ауыстыруға тыйым салынады. Матчтар стандартты өлшемдегі футбол алаңдарында және стандартты өлшемдегі қақпаларда өткізіледі. Офсайд ережесі алаңның орталық сызығынан бастап тіркеледі. Алаң ойыншысы допты қақпашыға берген кезде, қақпашының допты қолмен ұстауына рұқсат етілмейді. Допты қақпадан ойынға қосу кезінде доп тек айып алаңының сызығынан жерден аяқпен ойнатылады. Аут қолмен орындалады. №5 доп қолданылады. Матч 35 минуттан 2 таймнан тұрады, таймдар арасындағы үзіліс – 15 минут.

«Топтық кезеңде» командалар өз тобы шеңберінде «әрқайсысы әрқайсысымен» қағидаты бойынша ойнайды. Әр топтағы командалардың орындары осы топтағы барлық матчтарда жинаған ұпайларының ең көп сомасы бойынша анықталады. Жеңіс үшін – 3 ұпай, тең ойын үшін – 1 ұпай, жеңіліс үшін – 0 ұпай беріледі.

Екі немесе одан да көп команданың ұпайлары тең болған жағдайда, командалардың орындары мынадай көрсеткіштер бойынша анықталады:

- барлық матчтардағы жеңістер санының көп болуы бойынша;
- өзара ойын нәтижелері бойынша;
- өзара ойындардағы соғылған және жіберілген доптардың ең үздік айырмасы бойынша;
- өзара ойындарда соғылған доптардың ең көп саны бойынша;
- барлық матчтардағы соғылған және жіберілген доптардың ең үздік айырмасы бойынша;
- барлық матчтарда соғылған доптардың ең көп саны бойынша;
- матч хаттамасына енгізілген тәртіп бұзушылықтардың ең аз саны бойынша (ескерту – 1 айып ұпайы, алаңнан шығару – 5 айып ұпайы).

Жоғарыда аталған барлық көрсеткіштер бойынша тең нәтиже болған жағдайда – жеребе тарту арқылы анықталады.

Лиганы жалпы ұйымдастыру және өткізілуін бақылауды құрамына төмендегілер кіретін ұйымдастыру комитеті жүзеге асырады:

- ННПЦ өкілі
- ҚФФ өкілі
- Жарыстың бас төрешісі

Ережеде қарастырылмаған барлық даулы мәселелер бойынша шешімдерді ұйымдастыру комитеті алқалы түрде қабылдайды.

5-6 сыныптар: 8 адамнан кем болмауы керек;

7-8 сыныптар: 10 адамнан кем болмауы керек;

9-11 ыныптар: 13 адамнан кем болмауы керек.

Футзал «Теңбіл доп»

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	9-11 сынып (ұ., қ.)	12	12	1	1	26

Барлық ойындар FIFA халықаралық футбол ережелеріне сәйкес өткізіледі.

Жарыс жүйесі командалар санына байланысты. Егер 6 командаға дейін болса, қатысушылар шеңберлік жүйеде ойнайды, 7-ден 8 дейін командалар екі топшаға, 9-дан 11-ке дейін үш топшаға, 12-тен 20-ға дейін командалар жеребе тастау бойынша төрт топшаға бөлінеді. Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары жартылай финалға жолданады.

Футзал ойынының ережелеріне сәйкес ойыншылар қалқандарда матчтар өткізуге міндетті.

Кері ауысуға рұқсат етіледі. Ойынға ең аз құрам-5 ойыншы, оның ішінде қақпашы. 5 адамнан кем алаңға шыққан жағдайда командаға 3:0 есебімен техникалық жеңіліс есептеледі.

Матч өткізуге арналған алаңның рұқсат етілген өлшемдері (ұзындығы:25-тен 40 м-ге дейін, ені:15-тен 25 м-ге дейін). Айып алаңы өрістің әр жартысының соңында келесідей көрсетілген. Шеңбердің төрттен бір бөлігі қақпа тіректерінің сыртқы жағынан қақпа сызығына дұрыс бұрышпен тартылған қиял сызығымен қиылысқанға дейін, сондай-ақ қақпа тіректерінің сыртқы жағынан жүзеге асырылады. Төртінші шеңбердің жоғарғы нүктелері тіректер арасындағы қақпа сызығына параллель өтетін ұзындық кесіндісімен қосылады

Команданың ойын формасының түстері бірыңғай түс гаммасында сақталуы тиіс. Бір команданың ойыншылары түрлі түсті футболкалармен жабдықталған жағдайда, футболшыларға бір түсті ойын қалпақтары беріледі. Екі қарсылас командада бірдей түсті ойын формасы болған жағдайда, төреші немесе Ұйымдастыру комитетінің өкілі Команда капитандарының қатысуымен жеребе арқылы қалпақ киетін команданы анықтайды.

Матчқа спорттық емес аяқ киімдегі, күртешелері бар бутстердегі ойыншылар қатыса алмайды.

Мандаттық отырыс кезінді өтінімде спортшы саны 8 адамнан кем болмау керек және алаңға шыққан кезде команда құрамы 8 адамнан кем болса жарысқа жіберілмейді.

Тоғызқұмалақ

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	2	2	1	1	6
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	2	2	1	1	6
3.	9-11 сынып (ұ., қ.)	2	2	1	1	6

Тоғызқұмалақ бойынша барлық жарыстар Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің Дене шынықтыру және спорт істері комитеті бекіткен

«Тоғызқұмалақ қағидасы мен ережесіне» сәйкес анықталады. Рапид жүйесі бойынша өткізіледі.

Әр жаңа кезеңде командадағы ойыншыларды сол мектептің оқушылары алмастыра алады (ұлдар қыздардың орнына немесе қыздар ұлдардың орнына ойнауға тыйым салынады).

Финал швейцар жүйесі бойынша 7 немесе 9 турда өтеді (командалардың санына байланысты төрешілер алқасының отырысында анықталады). Әр спортшыға 20 минут, бір партияға – 40 минут уақыт беріледі. Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары жартылай финалға жолданады.

Команданың әр жеңісі үшін 2 ұпай, тең ойын үшін 1 ұпай, жеңіліс үшін 0 ұпай беріледі. Екі немесе одан да көп командада бірдей ұпай болған жағдайда, жеңімпаздар келесі қосымша көрсеткіштер бойынша анықталады:

Командалық есепте:

1. Жинаған ұпай саны;
2. Командалар арасындағы жеке кездесу;
3. Ер балалардың 1-ші тақтасындағы жеке ойын нәтижелері бойынша;
4. Қыздардың 1-ші тақтасындағы жеке ойын нәтижелері бойынша;
5. Жеке ойын нәтижелері бойынша 2-ші тақтадағы ұлдар және т. б.;
6. Қосымша "Блиц ойыны";
7. Жеребе.

Команда құрамы толық болмаса жарысқа жіберілмейді.

Үстел теннисі

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	2	1	1	1	5
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	2	1	1	1	5
3.	9-11 сынып (ұ., қ.)	2	1	1	1	5

Ойындар Федерация бекіткен үстел теннисінің ережелеріне сәйкес өткізіледі.

Лига тек жекелеген кездесулердің көпшілігінде бес партиялардың көпшілігіне (матчта үш жеңіске дейін) командалық жарыс ретінде өткізіледі:

Кездесу ережелері:

- 1) А – Х
- 2) В – Y
- 3) С – Z (қыздар арасындағы кездесу)
- 4) А – Y
- 5) В – Х

Топтық/жартылай финалдық ойындар 3 партиядан тұрады. Тек финалдық ойындар 5 партиядан тұрады.

Ұлдар қыздардың орнына немесе қыздар ұлдардың орнына ойнауға тыйым салынады.

Команда құрамы толық болмаса жарысқа жіберілмейді.

Асық ату, бес асық

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттық тырушылар	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	Қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	3	3	1	1	8
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	3	3	1	1	8
3.	9-11 сынып (ұ., қ.)	3	3	1	1	8

Асық ату, бес асық Қазақстан Республикасы федерациясының жаңа қолданыстағы ережелеріне сәйкес өткізіледі.

Асық ату (ұлдар)

Топтық ойындардың **I-II орын** жеңімпаздары ширек финал, жартылай финалға жолданады.

«Командалық ойын» d-3, 4, 5 м шеңберде ойнатылады, шеңбердің екі жағындағы ату сызық (асық тігілген көнен қашықтығы жас ерекшеліктеріне байланысты 3, 4, 5, 6 метр оңға және солға) сызылады.

Шеңбердің ортасына көн сызығы (120 см) сызылады және оған екі жағынан параллель 2 сызық (15см) сызылады, ортадағы көн сызығына 15 кеней тігіледі.

Команда үш ойыншыдан тұрады.

1 - ойыншы - алыс қашықтықтан атыс орындайтын ойыншы;

2 - ойыншы - шеңберден атыс орындайтын ойыншы;

3 - ойыншы - мүмкіндік атыстарын орындайтын ойыншы.

1 ойыншы - ойынды бастап, 2 ойыншыға немесе 3 ойыншыға шеңберден ойынды жалғастыруға мүмкіндік беретін ойыншы.

2 ойыншы - 1 ойыншының алыстан шығарған атысынан кейін ойынды шеңберде жалғастыратын ойыншы.

3 ойыншы - 1 ойыншы атысынан кейін *бестабан, параллель, диагональ* позициясында қалған және 1-2 немесе ойыншылардан қабат атқаннан кейін кенейлердің бірі шеңбер сызығынан асып шығып бір немесе екеуі мүмкіндікте қалған атыстарды жалғастыратын ойыншы.

Жалпы ойын уақыты 7 минуттан тұрады. Әр ойыншы ойын барысында партия аяқталғаннан соң осы 3 функцияны орындайды. Ауысу кезегі 1 ойыншы төмен 3 ойыншы позициясына ауысса, 2 ойыншы 1 ойыншы позициясына көтеріледі. Осылайша үш партия барысында әр ойыншы әр позицияны орындап шығады. Партияның уақыты аяқталған кезде тең нәтиже тіркелсе, ары қарай ойынның нәтижесін 2 ойыншы 3 атыс арқылы анықтайды.

Мысалы: Екі 1 ойыншы негізгі уақыт аяқталғаннан кейін тең түссе онда ойынды 2 ойыншы үш атыс арқылы партия жеңімпазын анықтайды (Ату реттілігі сақа иіру арқылы анықталады). Егерде олар тең түссе ол жағдайда екі 3 ойыншылар позициясындағы ойыншылар сақа иіру арқылы партия жеңімпазын анықтайды. Иіру тек қана алыс түскенде ғана жеңімпаз анықталады. Сақаны міндетті түрде алаңдағы төреші кім бірінші иіретінін анық тап береді. ары қарай ойыншылар кезек бойынша сақаларын иіріп жеңімпазды алыс түскенше анықтайды.

Әр позицияның атқаратын міндеті:

1 ойыншы алыс қашықтықтың (жас ерекшеліктеріне байланысты) атып 2 ойыншыға мүмкіндік алып шеңберге кіргізу.

2 ойыншы міндеті шеңберден барынша көп кеней шығарып ойынды мерзімінен бұрын аяқтау болып табылады.

3 ойыншы екі ойыншыдан қалған мүмкіндіктерді атып шығару және командаластарының кенейлерін жинап кілемдеге арнайы қалташаға қою болып табылады.

Ұпай санау жүйесі

Командалық ойынның ерекшелігі 3-0, 2-1 есебі тіркелсе де хаттамаға 1 ұпай жазылады. Бірақ партия есебі толықтай хаттамаға жоғарыда жазылады. Ұтылған команда 0-3, 1-2 есебі тіркелсе 0 ұпай жазылады. Ең алдымен екі команда теңессе жеке кездесулеріне мән беріледі. Бірнеше командалардың ұпай сандары тең түскен жағдайда, теңескен командалар арасындағы партия сапасы (3-0, 2-1, 1-2, 0-3) ескеріледі, ол теңессе (*өзара тең түскен командалар арасындағы 1 ойыншы функциясын атқарған үшеуінің асық қосындысын есептейміз*), ол тең болған жағдайда 2 ойыншы функциясын атқараған үш ойыншының қосындысы есепке алынады, ол тең түскен жағдайда 3 ойыншының асық сандары есепке алынады.

Команда құрамы толық болмаса жарысқа жіберілмейді!!!

Бес асық (қыздар)

Топтық ойындардың **I-II орын** жеңімпаздары ширек финалға, жартылай финалға жолданады.

«Командалық ойын» 1м x 2м фетра үстінде ойнайды.

Фетраның ортасына көн сызығы (10 см x 10 см) және (20 см x 20 см) квадрат форматта сызылады оң мен сол қанатына екі ойыншы отырады.

Әр команда үш ойыншыдан тұрады.

1 - ойыншы - бірлікті, екілікті, үштікті, төрттікті орындайтын ойыншы;

2 - ойыншы - жалақы, алақанды, төртбұрыш, алмастыру орындайтын ойыншы;

3 - ойыншы - мүмкіндік атыстарын орындайтын ойыншы.

«**№1-ойыншы**» - Бірінші сақа асықтарын иіріп ойынды бастайды яғни (бірлікті, екілікті, үштікті, төрттікті) барлық кезеңдерді қатесіз өтсе кезекті екінші сақа алады.

«**№2-ойыншы**» - Екінші сақа бірден өз кезегін, яғни (жалақты, алақанды, төртбұрыш, алмастыру) кезеңдерін мүлтіксіз ойнап шықса, кезек үшінші сақаға беріледі.

«**№3-ойыншы**» - Үшінші сақа өз кезегінде (үндемес, сарт-сұрт, қаршу, нәби және ұпайды) орындайды, ұпайды қағып болғаннан соң, яғни қанша ұпай жинады маңызды емес (10,20,30,40,50) ары қарай ойынды жалғастырады, яғни бірінші сақаның кезеңдерін асықтарын иіріп ойынды бастайды, яғни (бірлікті, екілікті, үштікті, төрттікті) барлық кезеңдерді қатесіз өтсе кезекті.

«№1-ойыншы» - жалғастырады, ол екінші сақаның позициясынан бірден бастайды, яғни (жалақты, алақанды, төртбұрыш, алмастыру) кезеңдерін мүлтіксіз ойнап шықса кезекті.

«№2-ойыншы» - ойыншысы өз кезегінде үшінші сақаның позициясынан бірден бастайды (үндемес, сарт-сұрт, қаршу, нәби және ұпайды) орындайды, ұпайды қағып болғаннан соң, яғни қанша ұпай жинады маңызды емес (10,20,30,40,50) ары қарай ойынды жалғастырады, яғни бірінші сақаның позициясынан ойынды бастайды, яғни (бірлікті, екілікті, үштікті, төрттікті) барлық кезеңдерді қатесіз өтсе кезекті.

«№3-ойыншы» - жалғастырады ол екінші сақаның позициясын бірден бастайды яғни (жалақты, алақанды, төртбұрыш, алмастыру) кезеңдерін мүлтіксіз ойнап шықса кезекті.

«№1-ойыншы» - ойыншысы өз кезегінде үшінші сақаның позициясын бірден бастайды (үндемес, сарт-сұрт, қаршу, нәби және ұпайды) орындайды, ұпайды қағып болғаннан соң яғни қанша ұпай жинады яғни үш ойыншыда $(50, 50, 50) = 150$ ұпай жинаса уақытынан бұрын жеңіске жетеді. Ал қажетті 150 ұпай жинай алмаса осы ретпен ойынды жалғастыра береді.

Жалпы ойын уақыты **10 минуттан** тұрады. Ойын **3 кезеңнен** тұрады. Әр ойыншы ойын барысында осы 3 функцияны орындайды. Әр кезеңде сақалар ретімен ауысып отырады.

Ауысу кезегі

(№1-ойыншы) позициясын қатесіз аяқтап, (№2-ойыншы) позициясына береді, (№2-ойыншы) өз кезеңін қатесіз аяқтап, кезегін (№3-ойыншы) ойыншысына береді. Осылайша партия барысында әр ойыншы әр позицияны орындап шығады.

***Ескерту:** (№1 - ойыншы), (№2 - ойыншы), (№3 - ойыншы) ойыншылары өз кезеңдерінде қателессе өз кезеңі қарсылас команда ойыншысына өтеді. Егерде олар тең түссе ол жағдайда сол кезеңдегі №2 - ойыншы (позициясындағы) ойыншылар ұпай қағу (үш рет) арқылы партия жеңімпазын анықтайды. Ол кезде де жеңімпаз анықталмаса сол кезеңдегі №3 - ойыншы (позиясындағы) ойыншылар асықтарын иіру арқылы жеңімпаз анықталады.*

Жеңімпазды анықтау

- 1) Жиналған ұпай саны бойынша;
- 2) Егер 2 команданың ұпай саны бірдей болса, онда жеке кездесу нәтижесі бойынша;
- 3) Егер 3 немесе одан да көп команданың ұпай саны бірдей болса, онда ең жақсы кезең айырмашылығы бойынша;
- 4) Егер кезеңдер айырмашылығы бірдей болса, онда команданың жинаған мен берген ұпай айырмашылығымен анықталады.

Команда құрамы толық болмаса жарысқа жіберілмейді.

Жеңіл атлетика

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттықтырушы	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сынып (ұ., қ.)	5	5	1	1	12
2.	7-8 сынып (ұ., қ.)	5	5	1	1	12
3.	9-11 сынып (ұ., қ.)	5	5	1	1	12

Жарыс командалық. Командалар бір мектептен құралған немесе ер балалар бөлек қыз балалар бөлек мектептен қатысуға болады.

5–6 сыныптарға арналған бағдарлама:

Ұлдар: 30 м жүгіру, 500 м жүгіру, ұзындыққа секіру (жүгіріп келіп), доп лақтыру (150 г);

Қыздар: 30 м жүгіру, 500 м жүгіру, ұзындыққа секіру (жүгіріп келіп), доп лақтыру (150 г);

Ұлдар: 4x100 м эстафета;

Қыздар: 4x100 м эстафета.

7–8 сыныптарға арналған бағдарлама:

Ұлдар: 60 м жүгіру, 1000 м жүгіру, ұзындыққа секіру (жүгіріп келіп), доп лақтыру (150 г);

Қыздар: 60 м жүгіру, 600 м жүгіру, ұзындыққа секіру (жүгіріп келіп), доп лақтыру (150 г);

Ұлдар: 4x100 м эстафета;

Қыздар: 4x100 м эстафета.

9–11 сыныптарға арналған бағдарлама:

Ұлдар: 100 м жүгіру, 1500 м жүгіру, ұзындыққа секіру (жүгіріп келіп), граната лақтыру (700 г.)

Қыздар: 100 м жүгіру, 800 м жүгіру, ұзындыққа секіру (жүгіріп келіп), граната лақтыру (500 г.)

Ұлдар: 4x100 м эстафета;

Қыздар: 4x100 м эстафета.

ЖЕҢІЛ АТЛЕТИКА БОЙЫНША ҰЛДАР ЖӘНЕ ҚЫЗДАРДЫҢ ҰПАЙЫН ЕСЕПТЕУ КЕСТЕСІНІҢ ҮЛГІСІ

30 м., 60 м., 100 м.

№	ТАЖ	Реттік номері	Аудан (қала)	Нәтиже	Ұпай
1.	Амангельдинов М.	01/01	Күршім а.	12.00	8
2.	Сьедин Н.	01/02	Алтай а.	12.38	7
3.	Быков О.	02/01	Алтай а.	12.42	6
4.	Тасболатов Т.	02/02	Зайсан а.	12.50	5
5.	Талғатұлы С.	03/01	Ұлан а.	12.57	4
6.	Сұлтанкерей М.	03/02	Өскемен қ.	12.60	3
7.	Талько В.	04/01	Риддер қ.	12.75	2
8.	Қажбек Е.	04/02	Ұлан а.	12.78	1

Жүгіріп келіп ұзындыққа секіру

№	ТАЖ	Реттік номері	Аудан (қала)	Нәтиже	Ұпай
1.	Талғатұлы С.	03/01	Ұлан а.	5.36	8
2.	Сұлтанкерей М.	03/02	Өскемен қ.	5.36	7
3.	Талько В.	04/01	Риддер қ.	5.25	6
4.	Қажбек Е.	04/02	Ұлан а.	5.18	5
5.	Амангельдинов М.	01/01	Күршім а.	5.18	4
6.	Сьедин Н.	01/02	Алтай а.	5.16	3
7.	Быков О.	02/01	Алтай а.	5.13	2
8.	Тасболатов Т.	02/02	Зайсан а.	5.11	1

Доп/граната лақтыру

№	ТАЖ	Реттік номері	Аудан (қала)	Нәтиже	Ұпай
1.	Амангельдинов М.	01/01	Күршім а.	51.80	8
2.	Сьедин Н.	01/02	Алтай а.	48.88	7
3.	Быков О.	02/01	Алтай а.	48.23	6
4.	Тасболатов Т.	02/02	Зайсан а.	47.56	5
5.	Талғатұлы С.	03/01	Ұлан а.	44.81	4
6.	Сұлтанкерей М.	03/02	Өскемен қ.	44.41	3
7.	Талько В.	04/01	Риддер қ.	44.24	2
8.	Қажбек Е.	04/02	Ұлан а.	43.20	1

500 м., 600 м., 800 м., 1000 м., 1500 м.

№	ТАЖ	Реттік номері	Аудан (қала)	Нәтиже	Ұпай
1.	Талғатұлы С.	03/01	Ұлан а.	4:36.18	8
2.	Сұлтанкерей М.	03/02	Өскемен қ.	4:38.05	7
3.	Талько В.	04/01	Риддер қ.	4:42.15	6
4.	Қажбек Е.	04/02	Ұлан а.	4:42.69	5
5.	Амангельдинов М.	01/01	Күршім а.	4:45.93	4
6.	Сьедин Н.	01/02	Алтай а.	4:49.43	3
7.	Быков О.	02/01	Алтай а.	4:49.65	2
8.	Тасболатов Т.	02/02	Зайсан а.	4:50.81	1

4x100 м. эстафета

№	Аудан (қала)	Нәтиже	Ұпай
1.	Өскемен қ.	50.90	4x2=8
2.	Ұлан а.	50.93	3x2=6
3.	Зайсан а.	51.46	2x2=4
4.	Алтай а.	51.56	1x2=2

Жалпы командалық есеп

№	Аудан (қала)	Ұпай					Барлығы	Орын
		100 м.	4x100 м. эстафета	Секіру	Граната/доп	1500 м.		
1.	Өскемен қ.	8+7	8	4+3	8+7	4+3	52	I
2.	Ұлан а.	4+3	4	8+7	4+3	8+7	48	II
3.	Алтай а.	6+5	6	2+1	6+5	2+1	34	III
4.	Зайсан а.	2+1	2	6+5	2+1	6+5	30	IV

Ұлдар мен қыздардың есебі жекелей анықталады. Команда құрамы 5 ұл+5 қыз. 1 қашықтыққа Аймақтан 2 бала қатысу міндетті түрде. Жалпы командалық ұпайды есептеген кезде **100 м., жүгіріп келіп ұзындыққа секіру, доп/граната лақтыру, 1500 м.** қашықтықтарында аудан (қаладан) қатысатын 2 спортшының ұпайы қосылып қатысушы спортшылардың санына қарай ұпай беріледі, 4x100 эстафетада команда санына байланысты ұпай беріледі (ұпайы 2 еселенеді). Команда құрамы толық болмаса жарысқа жіберілмейді.

«Ақбозат» шахмат

№	Сыныбы	Қатысушылар саны		Жаттықтырушы	Өкіл	Команда құрамы
		ұлдар	қыздар			
1.	5-6 сыныптар (Ұ., қ.)	3	1	1	1	6
2.	7-8 сыныптар (Ұ., қ.)	3	1	1	1	6
3.	9-11 сыныптар (Ұ., қ.)	3	1	1	1	6

Шахмат бойынша жарыстар осы жас топтарына сәйкес келетін шахмат халықаралық ережелері бойынша өткізіледі.

Әр жаңа кезеңде командадағы ойыншыларды сол мектептің оқушылары алмастыра алады (ұлдар қыздардың орнына немесе қыздар ұлдардың орнына ойнауға тыйым салынады).

Топтық ойындардың I-II орын жеңімпаздары ширек финал және жартылай финалға жолданады.

Барлық ойындар Халықаралық шахмат ережелеріне сәйкес өткізіледі. Әр командаға жеңіс үшін ұпай саны – 2 ұпай, тең ойын үшін – 1 ұпай, жеңіліс үшін – 0 ұпай беріледі.

Командалар саны 10-нан асса, онда Лига швейцарлық турнирдің ережесімен өтеді, егер командалар саны 10-нан кем болса, онда бұл турнир all play all ережесімен өткізіледі.

Турнирдің уақыт көрсеткіштері – 10 минут және 5 секунд әр жүріс сайын қосылады.

Команда құрама толық болмаса жарысқа жіберілмейді.

